

Коли юна вдова,
Як громом побита яблуня,
Наша вчителька перша
Фросина Федотівна Комашко
Ридала біля трьох своїх хлопців —
Шури, Володі і Толі,
Коли найгарніша вчителька,
В яку ми були закохані
Первісною чистотою дитинства,
Коли вона всім сказала:
— Людоньки, перемога! —
Коли вона першачків розіслала
Білими метеликами по селу,
Ми розбіглися по селу,
Як білі метелики
У найчистіших своїх сорочках,
У яких нас війна помилувала.
Кожен з нас мав прийти до вдови
І сказати про Перемогу.
Так було вдів багато,
Що школярів не вистачило.
Мене аж в Підліс послали,
До старої баби Параски.
Я полем чимчикував
І боявся іти, аж ламався.
— Що їй сказати і як? —
Три похоронки на трьох синів
Дістала баба Параска
І кожного разу ридала,
Ледве небо на неї не впало
І не вбило її хмаровищем.
Ми, бувало, в садок її лазили
І патрали груші і яблука
І боялись її синів-вушкодерників,
Що ловили нас, і хмолостали,
І за вуха підсмикували,
Щоб росли ми нівроку...
Тепер нікому, нікому, нікому!
Як одчинив я ту хвіртку,
Як через сад я знайомий пройшов!
Баба сиділа, картоплю перебирала.
Подивилась на мене, малого горобчика
В білій сорочці і з переляком в очах.
— Чого б то тебе принесло, дитино?

— Того, бабо, що вже Перемога
І до сільради кличуть на мітинг...
Як сиділа баба, отак і сиділа.
Потім встала, пішла до льоуху,
З хвартуха обтрусивши росточки.
І не плакала, і не ридала,
Чого я боявся найбільше,
Тільки йшла, переламана втричі,
І переламаною повернулась —
Троє червоних яблук винесла
З того тьмотьменного льоуху
І без слів мені в руки тицьнула
Троє червоних циганок,
Що палали під цвітом яблунь.
— Не піду я, дитино, нікуди,
А від хлопців, синок, це тобі... —
І в чоло мене поцілувала
Таж сухими, як горе, губами
Й до картоплі під цвітом всілася...
Йшов я полем, і двоє яблук
Проткало мені кишені,
Трете яблуко ніс я в руках —
Обиікало мені воно руки.
Наче перше яблуко був Сергій-танкіст,
Що мене на коня підсаджував,
Наче друге яблуко був Василь-матрос,
Що давав поносити безкозирку,
А вже третє яблуко
був найменший, Влас,
З яким бігав я по городах
І який аж до Праги добіг,
Та не зміг повернутись додому...
Так пекли мене троє яблук,
Що я мчав як стріла до школи,
До Фросини Федотівни швидше.
— Ось вам баба передала
Троє яблук для'ваших трьох:
Це Володі, це Шурі, це Толі...
Так звільнився аж я зітхнув,
Не пекли вже кишені і руки.
Пломенисті циганки жаріли,
Осявали весь клас і всю школу
І веселу в сльозах Фросину Федотівну
Із трьома її сиротами
Під багряним крилом Перемоги.

1984

Текст наводимо по книзі [Антологія української поезії](#) (том 6). Українська Радянська поезія. Твори поетів, які ввійшли в літературу після 1958 р. — Київ, видавництво художньої літератури «Дніпро», 1986.